

Maksupalvelulain uudistaminen

Lausuntotiivistelmä

Mietintöjä ja lausuntoja 42/2017

Maksupalvelulain uudistaminen

Lausuntotiivistelmä

Oikeusministeriö, Helsinki 2017

Oikeusministeriö

ISBN:978-952-259-622-2

ISBN:978-952-259-623-9

Helsinki 2017

Kuvailulehti

Julkaisija	Oikeusministeriö	30.8.2017	
Tekijät	Aleksi Heikkilä		
Julkaisun nimi	Maksupalvelulain uudistaminen Lausuntotiivistelmä		
Julkaisusarjan nimi ja numero	Oikeusministeriön julkaisu 42/2017		
Diaari/hankenumero	OM 1/479/2016 OM001:00/2017	Teema	Mietintöjä ja lausuntoja
ISBN painettu	978-952-259-622-2	ISSN painettu	1798-7091
ISBN PDF	978-952-259-623-9	ISSN PDF	1798-7105
URN-osoite	http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-259-623-9		
Sivumäärä	28	Kieli	suomi
Asiasanat	maksupalvelut, maksut, maksukortit, maksuvälineet, pankit, maksulaitokset, kuluttajansuoja, vahva tunnistaminen		
Tiivistelmä <p>Oikeusministeriö vastaanotti yhteensä 22 lausuntoa maksupalvelulain uudistamistyöryhmän mietinnöstä. Lausunnonantajat pitivät työryhmän ehdotuksia yleisesti ottaen uuden maksupalveludirektiivin mukaisina, vaikka itse direktiiviin kohdistettiin lausunnoissa varsin laajaa kritiikkiä.</p> <p>Yleisellä tasolla lausunnonantajat kiinnittivät huomiota tarpeeseen arvioida maksupalvelusääntelyn mukaisen vahvan tunnistamisen ja yleisen tunnistamissääntelyn suhdetta. Lisäksi direktiivin siirtymäsäännösten perusteella katsottiin jäävän avoimeksi useita kysymyksiä, joiden arvioimista jatkovalmistelussa pidettiin tärkeänä.</p> <p>Työryhmän sellaisia ehdotuksia, joihin liittyy kansallista liikkumavaraa, kuten lainsäädännön soveltamisalaa ja maksutapalisen sääntelyä koskevia ehdotuksia, kannatettiin yleisesti. Lausunnonantajat esittivät lakiehdotusten ja niiden perustelujen yksityiskohtia koskevia huomautuksia ja tarkennusehdotuksia.</p>			
Kustantaja	Oikeusministeriö		
Painopaikka ja vuosi	Lönnberg Print & Promo, 2017		
Julkaisun myynti/jakaja	Sähköinen versio: julkaisut.valtioneuvosto.fi Julkaisumyynti: julkaisutilaukset.valtioneuvosto.fi		

Presentationsblad

Utgivare	Justitieministeriet	30.8.2017	
Författare	Aleksi Heikkilä		
Publikationens titel	Reform av betaltjänstlagen Sammandrag av remissvaren		
Publikationsseriens namn och nummer	Justitieministeriets publikation 42/2017		
Diarie- /projektnummer	OM 1/479/2016 OM001:00/2017	Tema	Betänkanden och utlåtanden
ISBN tryckt	978-952-259-622-2	ISSN tryckt	1798-7091
ISBN PDF	978-952-259-623-9	ISSN PDF	1798-7105
URN-adress	http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-259-623-9		
Sidantal	28	Språk	finska
Nyckelord	Betaltjänster, betalningar, betalkort, banker, betalningsinstitut, konsumentskydd, stark autentisering		
Referat	<p>Referat</p> <p>Till justitieministeriet inkom sammanlagt 22 utlåtanden om arbetsgruppsbetänkandet om en reform av betaltjänstlagen. Remissinstanserna ansåg i allmänhet att arbetsgruppens förslag överensstämmer med det nya betaltjänstdirektivet, men själva direktivet kritiserades dock i rätt hög grad.</p> <p>På allmänt plan fäste remissinstanserna uppmärksamhet vid behovet att bedöma förhållandet mellan stark autentisering enligt regleringen om betaltjänster och de allmänna bestämmelserna om autentisering. Därtill ansågs det till följd av direktivets övergångsbestämmelser finnas flera öppna frågor som bör bedömas i den fortsatta beredningen.</p> <p>De av arbetsgruppens förslag som innehöll nationellt handlingsutrymme, såsom förslagen om lagstiftningens tillämpningsområde och tillägg för betalningssätt, understöddes i allmänhet. Remissinstanserna gjorde vissa anmärkningar och förslag till preciseringar beträffande lagförslagen och detaljerna i deras motiveringar.</p>		
Förläggare	Justitieministeriet		
Tryckort och år	Lönnberg Print & Promo, 2017		
Beställningar/ distribution	Elektronisk version: julkaisut.valtioneuvosto.fi Beställningar: julkaisutilaukset.valtioneuvosto.fi		

Sisältö

1	Johdanto	8
1.1	Maksupalvelulain uudistamistyöryhmän mietintö ja lausuntokierros.....	8
1.2	Yhteenveto lausunnoista.....	10
2	Yleisiä huomioita	11
3	Yksityiskohtaiset kannanotot	13
3.1	Maksutoimeksiantopalveluja ja tilitietopalveluja koskeva sääntely	13
3.2	Muut maksupalvelulain soveltamisalan muutokset	15
3.3	Maksutapalisiä koskeva sääntely.....	16
3.4	Vastuuta ja maksupalautusta koskeva sääntely	17
3.5	Vahvaa tunnistamista koskeva sääntely	19
3.6	Muut työryhmän ehdotukset.....	22
4	Muut huomiot	24
5	Komission tekniset sääntelystandardit	25

1 Johdanto

1.1 Maksupalvelulain uudistamistyöryhmän mietintö ja lausuntokierros

Oikeusministeriö asetti 25 päivänä huhtikuuta 2016 työryhmän, jonka tehtävänä oli valmistella hallituksen esityksen muotoon laadittu ehdotus maksupalveluista sisämarkkinoilla, direktiivien 2002/65/EY, 2009/110/EY ja 2013/36/EU ja asetuksen (EU) N:o 1093/2010 muuttamisesta sekä direktiivin 2007/64/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2015/2366 täytäntöönpanon edellyttämäksi lainsäädännöksi oikeusministeriön toimialaan kuuluvilta osilta sekä muiksi tarvittaviksi maksupalveluja koskevan oikeusministeriön toimialaan kuuluvan lainsäädännön muutoksiksi.

Työryhmän mietinnössä ehdotetaan muutettavaksi maksupalvelulakia (290/2010). Ehdotetuilla uudistuksilla pantaisiin täytäntöön direktiivin oikeusministeriön toimialaan kuuluvat säännökset siltä osin kuin ne poikkeavat direktiivillä kumotun maksupalveluista sisämarkkinoilla annetun direktiivin 2007/64/EY vastaavista säännöksistä. Lisäksi kuluttajansuojalakiin (38/1978) ja tietoyhteiskuntakaareen (917/2014) ehdotetaan eräitä muutoksia.

Mietinnössä ehdotetaan muun muassa maksupalvelulain soveltamisalaa laajennettavaksi siten, että soveltamisalaan kuuluvia maksupalveluita olisivat myös maksutoimemkiantopalvelu ja tilitietopalvelu. Lakiin lisättäisiin näiden palveluiden käyttöön liittyvät säännökset. Lain teleyrityksiä, rajattua verkkoa ja kauppaedustajia koskevia soveltamisalapoikkeuksia kavennettaisiin. Lisäksi lain kansainvälistä soveltamisalaa laajennettaisiin tietyiltä osin.

Maksunsaajan oikeutta niin sanottujen maksutapalisien perimiseen muun muassa maksukorttien käytöstä rajoitettaisiin. Vastuusäännöksiä ehdotettaisiin täydennettäväksi sekä muutettavaksi muun muassa siten, että maksupalvelun käyttäjän huolimat-

tomuuteen perustuvaa vastuuta maksuvälineen oikeudettomasta käytöstä lievennettäisiin. Lisäksi palveluntarjoajille asetettaisiin yleensä velvollisuus käyttää vahvaa tunnistamista muun muassa, kun maksaja käynnistää sähköisen maksutapahtuman.

Mietintöön on liitetty Tietoliikenteen ja tietotekniikan keskusliitto FiCom ry:n edustajan eriyvä mielipide.

Mietinnöstä pyydettiin lausuntoja seuraavilta 33 taholta 28. huhtikuuta 2017 mennessä (lausunnon antaneet merkitty *lla). Oikeusministeriö vastaanotti yhteensä 19 pyydettyä lausuntoa, minkä lisäksi 3 muuta tahoa toimitti lausunnon.

valtiovarainministeriö	(VM)	*
työ- ja elinkeinoministeriö	(TEM)	*
liikenne- ja viestintäministeriö	(LVM)	*

Markkinaoikeus

Finanssivalvonta	(Fiva)	*
kuluttajariitalautakunta		
Kilpailu- ja kuluttajavirasto	(KKV)	*
Tietosuojavaltuutetun toimisto	(TSV)	*
Elinkeinoelämän Keskusliitto EK	(EK)	*
Finanssialan Keskusliitto ry	(FK)	*
Kauppan Liitto ry	(Kaupan liitto)	*
Keskuskauppakamari		
Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry	(MaRa)	*
Suomen Asiakkuusmarkkinointiliitto ry		
Suomen Kuluttajaliitto ry		
Suomen matkatoimistoalan liitto ry	(SMAL)	*
Suomen Pankki		*
Suomen Yrittäjät ry	(Yrittäjät)	*

Taloushallintoliitto ry		
Teleforum ry	(Teleforum)	*
Tietoliikenteen ja tietotekniikan keskusliitto FiCom ry	(FiCom)	*
Vakuutus- ja rahoitusneuvonta FINE	(FINE)	*
Valtiokonttori		
Verohallinto	(VH)	*
Viestinnän Keskusliitto ry		
Viestintävirasto		*
Automatia Pankkiautomaatit Oy		
Eurocash Finland Oy		
Nets Oy		
OP Ryhmä	(OP)	*
Paytrail Oyj		
S-Pankki Oy		
Suomen Asiakastieto Oy	(Asiakastieto)	*

Lausuntopyyntöön jakelussa mainittujen lisäksi lausunnon oikeusministeriölle toimittivat American Express Services Europe Limited, filiaal -sivuliike (AEXP), DNA Oy (DNA) sekä Matti Lintula (Lintula).

1.2 Yhteenveto lausunnoista

Lausunnonantajat pitivät työryhmän ehdotuksia yleisesti ottaen uuden maksupalveludirektiivin mukaisina, vaikka itse direktiiviin kohdistettiin lausunnoissa varsin laajaa kritiikkiä. Myös työryhmän sellaisia ehdotuksia, joihin liittyy kansallista liikkumavaraa, kuten lainsäädännön soveltamisalaa ja maksutapalisten sääntelyä koskevia ehdotuksia, kannatettiin yleisesti.

Lausunnonantajat kiinnittivät kuitenkin huomiota muun muassa tarpeeseen arvioida maksupalvelusääntelyn mukaisen vahvan tunnistamisen ja yleisen tunnistamissääntelyn suhdetta. Lisäksi lausunnoissa esitettiin lakiehdotusten ja niiden perustelujen yksityiskohtia koskevia huomautuksia, joista keskeisimpiä selostetaan jäljempänä.

2 Yleisiä huomioita

Fiva kannatti uudenlaisten maksupalvelujen saattamista sääntelyn ja valvonnan piiriin, minkä se katsoi lisäävän kilpailua maksupalveluiden markkinoilla. Lisäksi se piti tärkeänä maksamisen turvallisuuden ja maksamiseen liittyvän kuluttajansuojan parantamista. Toisaalta *Fiva* katsoi uudistuksesta aiheutuvan sille lisätyötä, joka todennäköisesti johtaa lisäresurssien tarpeeseen.

EK tuki direktiivin taustalla olevia yleisiä tavoitteita muun muassa kilpailun esteiden poistamisen, kilpailun lisäämisen maksupalvelumarkkinoilla ja sääntelyn yhdenmukaistamisen osalta. Myös *Kaupan liitto* kannatti yleisellä tasolla kilpailun esteiden poistamista sekä teknisten käytäntöjen yhdenmukaistamista. *Yrittäjät* ja *Kaupan liitto* katsoivat maksutapojen kilpailun esteiden poistamisen sekä teknisten käytäntöjen yhdenmukaistamisen vaikuttavan myönteisesti maksupalveluja käyttävien ja maksusaajajaritysten liiketoimintaan.

FiCom piti hyvänä sitä, että direktiivin yli menevää lisäsääntelyä ei ole esitetty. *FINE* piti puolestaan hyvänä sitä, että käytännössä esiintyneisiin tulkintaongelmiin saadaan laintasoista sääntelyä. *MaRa* piti tärkeänä, että maksupalvelulain soveltamisalan rajouksista ei tule suppeampia kuin direktiivi sallii.

Vaikka *EK* kannatti direktiivin tavoitteita, se piti eräiltä osin direktiivin sääntelyä perusteettoman yksityiskohtaisena ja raskaana. *FK*:n mukaan muutoksista aiheutuu toimialalle merkittäviä kustannuksia minkä lisäksi direktiivin tulkinnanvaraisuus, sääntelykokonaisuuden keskeneräisyys ja voimaantulomääräysten jäsentymättömyys aiheuttavat riskejä maksupalvelun käyttäjille ja maksupalveluntarjoajille. *OP* katsoi, että maksupalvelulain ja tunnustuslain välistä suhdetta ei ole arvioitu riittävästi.

FK korosti sitä, että palveluntarjoajille tulisi antaa riittävä sopeutumisaika muutosten tekemiseen ja käyttöönottoon. *Fiva*, *FK*, *OP* ja *FiCom* korostivat direktiivin siirtymäsäännösten jättävän avoimeksi useita kysymyksiä, joita on arvioitava tarkemmin.

Lisäksi *FK* huomautti, että *VM*:n toimialaan kuuluvien maksulaitoslakia (297/2010) koskevien muutosten valmistelun viivästyminen vaikeuttaa sääntelykokonaisuuden

hahmottamista ja kokonaisvaikutusten arviointia, minkä takia vaikutusarvioita tulisi voida tarkentaa sen jälkeen, kun lopulliset lainsäädäntöratkaisut ovat tiedossa. EK suhtautui osin kriittisesti EU:n komission vaikutusarvioihin ja piti valitettavana sitä, että komission tekniset sääntelystandardit, joista sääntelyn vaikutukset paljolti riippuvat, eivät ole olleet riittävän ajoissa työryhmän tai elinkeinoelämän edustajien käytettävissä.

Suomen Pankilla ei ollut huomautettavaa työryhmän ehdotuksesta.

3 Yksityiskohtaiset kannanotot

3.1 Maksutoimeksiantopalveluja ja tilitietopalveluja koskeva sääntely

FiCom piti uusien maksutoimeksianto- ja tilitietopalvelujen lisäämistä koskevia ehdotuksia asianmukaisina. Myös *Kaupan liitto* katsoi, että kokonaisuutena ehdotettu sääntely vastaa maksupalveludirektiiviin kirjattua, vaikkakaan se ei pitänyt todennäköisenä sääntelyn tavoitteiden täysimääräistä saavuttamista, koska direktiivissä maksupalvelujen tarjoajalle on asetettu niin tiukat tekniset ja juridiset vaatimukset. *OP* katsoi, että vaikka tilinpitäjäpankilla onkin takautumisoikeus maksutoimeksiantopalveluiden tarjoajaa kohtaan, sopimussuhteen puuttuminen maksutoimeksiantopalvelun tarjoajaan tekee takautumisoikeuden käyttämisen käytännössä vaikeaksi.

FiCom korosti tarvetta varmistua eri toimijoiden syrjimättömästä kohtelusta suhteessa pankkien omiin maksamisen palveluihin, kun käytetään maksunkäynnistys- ja tilitietorajapintoja, ja piti ehdotetun maksupalvelulain 38 §:n sanamuodon terästämistä tältä osin tarpeellisena. *OP* piti tärkeänä, että säännösmuutosten myötä pankkien rinnalle tulevia uusia toimijoita koskevat kaikilta osin samat säännöt esimerkiksi turvallisuuden liittyen, jotta kuluttajien luottamus näihin palveluihin ei vaarannu.

FK:n mukaan ehdotetun maksupalvelulain 25 b §:n 3 momentin osalta perusteluista ei ilmene, millaisia tietoja lainkohdassa tarkoitetaan ja miten ne toimitetaan. *FK* korosti, että direktiivi ei saisi johtaa siihen, että ylläpitävä maksupalveluntarjoaja joutuisi käsittelemään aivan uusia tietoja tunnistetietojen käsittelyn vuoksi, ja ehdotti pykälän perusteluita täydennettäväksi.

OP ehdotti, että direktiivitekstissä käytetystä online-termistä johtuen maksupalvelulain 38 a §:n ilmaisu ”tietoverkon välityksellä” korvattaisiin ilmaisulla ”ajantasaisesti tietoverkon välityksellä”. *FK* ehdotti vastaavaa muutosta maksupalvelulain 8 §:n 9 ja 10 kohtaan. *FK* esitti myös maksupalvelulain 38 a §:n perusteluja täsmennettäväksi siten, että kuluilla ei tarkoitettaisi sellaisia maksupalautuksia tai vahingonkorvauksia,

joihin tiliä ylläpitävä maksupalveluntarjoaja on oikeutettu maksutoimeksiantopalvelun tarjoajan virheen vuoksi. Lisäksi FK esitti maksupalvelulain 39 §:ää tarkennettavaksi siten, että maksutoimeksianto katsotaan vastaanotetuksi, kun maksutiliä ylläpitävä maksupalveluntarjoaja on vastaanottanut toimeksiannon.

FK:n mukaan tilitietopalvelun toteuttamista koskevia vaatimuksia tulisi konkretisoida erityisesti EU:n tietosuoja-asetuksen (2016/679) valossa muun muassa määrittelemällä tarkemmin, mitä maksutili- ja tapahtumatietoja saa käsitellä ja mitkä tiedot katsotaan arkaluonteiseksi tiedoksi. OP:n mukaan yhdenmukaisen soveltamisen kannalta olisi tärkeää, että arkaluontoinen maksutieto määriteltäisiin nykyistä yksityiskohtaisemmin esimerkiksi komission teknisissä sääntelystandardeissa. FK:n mukaan tulisi myös käydä tarkemmin läpi muun muassa maksupalvelunkäyttäjän suostumukseen ja erityisesti tilitietopalvelujen yhteydessä käsiteltäviin tietoihin liittyvät keskeiset tulkintakysymykset tietosuoja-asetuksen kannalta. *Asiakastieto* korosti sitä, että luomalla oikeus käyttää tilitietopalveluja ei saa avata mahdollisuutta käyttää tilitietoja muihin kuin ko. pykälässä mainittuihin tarkoituksiin, ja piti onnistuneena selvennyksenä 82 b §:n rajausta siitä, että tilitietopalvelun tarjoaja ei saa käyttää, hankkia tai säilyttää mitään tietoja muussa tarkoituksessa kuin tilitietopalvelun suorittamiseksi. OP sen sijaan totesi, että lain ja direktiivin perusteella jää epäselväksi, kuinka laajasti maksupalvelun käyttäjä voi käyttää tilitietopalveluja.

TSV kiinnitti huomiota siihen, että mahdollisuudet varmentua luottokelpoisuuden arvioimiseksi tarpeellisten tietojen oikeellisuudesta lisääntynevät lähivuosina ja korosti, että tässä vaiheessa ei ole perusteltua ohjata luottokelpoisuuden arviointikäytäntöjä siihen suuntaan, että tilitapahtumien automatisoidusta analysoinnista tai tilinhaltijan profiloinnista alkaisi muodostua normi luotonannossa. TSV:n mukaan toinen vaihtoehto olisi ollut säätää luottokelpoisuuden arviointipalvelut maksupalvelulain soveltamisalan piiriin, ja palveluntuottajat Finanssivalvonnankin valvottaviksi.

Fiva ei pitänyt 82 a §:n perustelujen esimerkkiä luottokelpoisuuden arvioinnista onnistuneena. *Fiva*:n mukaan direktiivi ei rajoita sitä, mihin asiakas saa käyttää tilitietopalveluna saatua koottua tietoa maksutileistään. Se katsoi, että asiakkaan ja palveluntarjoajan sopimusvapautta ei ole syytä tarpeettomasti rajoittaa tavalla, johon nyt esitetty perustelujen muotoilu voisi mahdollisesti johtaa. *Fiva*:n mukaan tilitietopalvelujen tarjoaminen ei estä sitä, että sen yhteydessä tai lisäksi voidaan tarjota myös muuta ja mahdollisesti muun lainsäädännön piiriin kuuluvaa palvelua ottaen kuitenkin huomioon eri lainsäädäntöjen, kuten tietosuojalainsäädännön, vaatimukset.

FK ja OP katsoivat, että myös direktiivin 68 artiklan 6 alakohta olisi perustelluinta panna täytäntöön maksupalvelulaissa eikä muussa lainsäädännössä.

3.2 Muut maksupalvelulain soveltamisalan muutokset

Fiva kannatti ehdotettuja muutoksia ja katsoi niiden noudattavan direktiivin tavoitteita kaventaa soveltamisalapoikkeusten laajuutta ja sitä kautta yhtenäistävän maksupalvelujen käytäntöjä. *FK* piti direktiivin soveltamisalan rajoituksia lähtökohtaisesti perusteltuina. *EK* katsoi, että mietinnössä on päädytty kohtuulliseen direktiivin liikkumatilan sallimaan kompromissiesitykseen, vaikka pitikin valitettavana, että uudessa direktiivissä soveltamisalapoikkeuksia on kavennettu aikaisempaan verrattuna. *Mara* piti tärkeänä, että maksupalvelulakiin säädettävistä soveltamisalapoikkeuksista ei tule suppeampia kuin direktiivi sallii (esim. rajatussa verkossa käytettävät maksuvälineet sekä erityisistä sosiaalisista ja verotuksellisista syistä säännellyt maksuvälineet).

FiCom ja *DNA* totesivat direktiivin soveltamisalan teleyrityspoikkeuksen muutoksen edellyttävän teleyrityksiltä todella mittavia mukauttamistoimenpiteitä ja rajoittavan laajasti lisämaksullisten puhelinpalvelujen käyttöä. *DNA*:n mukaan lisämaksullisten puhepalveluiden lisääminen soveltamisalaan tarkoittaa mittavia muutoksia teleyritysten laskutusjärjestelmiin. Puhepalveluiden tarjoajille muutoksesta aiheutuu tulojen vähenemistä, koska tapahtumakohtaista ja kuukausittaista laskutusta on rajoitettava, jos teleyritys ei halua tulla täysimääräiseksi maksupalveluiden tarjoajaksi, jolloin se tarvitsisi toimiluvan.

DNA:n mukaan yksityiskohtaisissa perusteluissa olisi hyvä tarkentaa ja selostaa millaisia ääniperusteisia palveluita muutos koskee. Lisäksi *FiCom* ja *DNA* pitivät tärkeänä, että hallituksen esityksessä mainitaan, kuten hallituksen esityksessä 169/2009 vp, että yhdysliikenne ja verkon käytöstä maksettavat tukkumaksut eivät kuulu lain soveltamisalaan.

FK puolestaan huomautti direktiivin edelleen tarjoavan tietyissä tilanteissa maksupalveluja tarjoaville teleyrityksille muita maksupalveluntarjoajia edullisemmat toimintaedellytykset.

LVM:n mukaan myös erilaisten liikenteen palvelujen maksamiseen käytettävät maksuvälineet voisivat jäädä lain soveltamisalan ulkopuolelle sillä perusteella, että maksuvälineitä käytetään valikoimaltaan erittäin rajattujen hyödykkeiden hankkimiseksi, ja esitti perustelujen täydentämistä tältä osin. *MaRa* puolestaan katsoi, että aterioiden maksamiseen käytettävien maksuvälineiden sijasta erittäin rajattua hyödykevalikoimaa koskevissa perusteluissa olisi syytä puhua yleisemmin ravintolapalveluiden ostamiseen tarkoitetuista maksuvälineistä. Edelleen *MaRa*:n mukaan perusteluita, jotka koskevat verotuksellisista syistä säänneltyjä maksuvälineitä, tulisi täydentää ravintoedun hankkimiseen tarkoitettujen kohdennettujen maksuvälineiden ja liikunta- ja

kulttuuripalveluiden hankkimiseen tarkoitettujen kohdennettujen maksuvälineiden osalta. Lisäksi MaRa totesi, että perusteluissa olisi selvyuden vuoksi mainittava, että kauppaketjun lisäksi esimerkiksi franchise-ketjun liikkeissä käyvä franchise-ketjun oma maksuväline on laissa tarkoitettu rajatun verkon maksuväline.

EK piti sosiaalisista tai verotuksellisista syistä säänneltyjä maksuvälineitä koskevaa uutta soveltamisalarajausta perusteltuna. Myös FiCom kannatti tältä osin direktiivin salliman jouston käyttämistä verotuksellisesti ja sosiaalisin perustein tuettavien maksujen kehittämiseksi.

TEM totesi, että selkeyden vuoksi maantieteellisen soveltamisalan pääsääntö, jonka mukaan direktiiviä sovelletaan unionissa tarjottaviin maksupalveluihin, olisi hyvä esittää soveltamisalan yhteydessä. OP katsoi, että soveltamisalan laajennukset etenkin ETA:n ulkopuoliseen palveluntarjoajaan johtavat hankaliin tulkintatilanteisiin erityisesti silloin, kun maksutapahtumaan osallistuu useita eri tahoja. FK ja OP katsoivat, että direktiivin mukaisesti laissa tulisi säätää tai perusteluissa todeta lakia sovellettavan vain ETA-alueella toteutettaviin maksutapahtuman osiin.

3.3 Maksutapalisiä koskeva sääntely

Fiva, OP ja FINE kannattivat ehdotettua sääntelyä. Fiva ja FINE totesivat ehdotuksen vastaavan direktiivin vaatimuksia. MaRa kannatti maksutapalisien perimisoikeuden ennallaan säilyttämistä sellaisten maksukorttien kohdalla, joita siirtohintasääntely ei koske.

OP:n mukaan sääntely mahdollistaa lisämaksun perimättä jättämisen tehokkailta sähköisiltä maksutavoilta, mikä puolestaan ohjaa kuluttajaa kustannustehokkaiden maksutapojen käyttöön ja vähentää osaltaan käteisen käyttämistä, mistä aiheutuu toimijoille lisäkustannuksia. Lintulan mukaan ehdotus selkeyttäisi maksamista, mutta saattaa aiheuttaa lisäkustannuksia maksunsaajalle.

SMAL piti matkatoimistoalan kannalta tärkeänä, että maksuvälineen käyttämisestä aiheutuneet kustannukset voi kohdentaa oikealle taholle eli veloittaa asiakkaalta, jonka maksutapahtumaan ne liittyvät. Muuten kaikki asiakkaat maksutavasta riippumatta joutuvat ottamaan osaa korttimaksuista syntyneiden kustannusten kattamiseen. Yrittäjien mukaan maksutapalisien osittainen kielto merkitsee käytännössä sitä, että kauppiat voivat kilpailutilanteesta riippuen kompensoida tilannetta perimällä yksittäisen asiakkaan maksutapahtuman kustannukset kaikkien hyödykkeiden hinnoissa.

AEXP:in mukaan maksutapalisien periminen kuluttajilta tulisi kokonaan kieltää. Sallimalla vähäisen määrän hintasääntelemättömiä korttimaksutapalisiä vaikeutetaan pienempiä maksupalveluyrityksiä toimimasta tehokkaasti kahden markkinoita dominoivan yrityksen vastapainona. *AEXP* katsoi maksutapalisien sallimisen syrjivän elektronisia maksutapoja verrattuna väärinkäytösmahdollisuuksiltaan korkeariskisempiin maksutapoihin. Maksutapalisät myös harhaanjohtavat kuluttajia tuotteiden ja palveluiden todellisten hintojen arvioinnissa. *AEXP* piti maksutapalisiä koskevia valikoivia sääntöjä lähes mahdottomina implementoida sekä epäselvinä kauppiaiden ja kuluttajien näkökulmasta.

MaRa piti perusteltuna maksupalvelulain 60 §:n 1 momenttiin ehdotettua lisäystä sekä esitti kyseisen lainkohdan perusteluja täydennettäväksi siirtohinta-asetuksen resitaalissa 35 lausuttu huomioon ottaen.

3.4 Vastuuta ja maksupalautusta koskeva sääntely

FINE, *Yrittäjät* ja *Kauppan liitto* katsoivat ehdotusten vastaavan direktiiviä. *Fiva* katsoi vastuusäännösten muutosten noudattavan direktiivin vaatimuksia ja piti niitä asiakkaansuojan näkökulmasta kannatettavina. *FINE* otaksui, ettei omavastuun alentamisella tule olemaan olennaista vaikutusta asiakkaiden käyttäytymiseen

EK, *FiCom*, *FK* ja *OP* pitivät direktiivistä johtuvaa maksupalvelun käyttäjän vastuun alentamisesta 150 eurosta 50 euroon seuraavaa kehitystä valitettavana. *FK*:n mukaan ainakaan sopimuksen- tai lainvastaisen menettelyn ei tulisi poistaa tai vähentää käyttäjän vastuuta. Välinpitämättömyydestä johtuvien korvausvastuukustannusten määrän kasvu ei palvele maksuvälineistään asianmukaisesti huolehtivien, valtaosaan kuuluvien käyttäjien etua.

OP totesi, että maksupalvelun käyttäjän vastuun alentaminen perustuu direktiiviin ja kannatti sitä, että omavastuu on direktiivin mukainen maksimimäärä. *OP* kuitenkin huomautti, että omavastuun alentaminen nykyisestä lisää merkittävästi pankin korvattavaksi tulevia vahinkoja maksuvälineen oikeudettoman käytön seurauksena eikä omavastuun aleneminen kannusta asiakasta huolehtimaan maksuvälineestä, vaan päinvastoin on omiaan lisäämään välinpitämättömyyttä maksuvälineestä huolehtimisesta. Myös *EK* ja *FK* yhtyivät mietinnössä esitettyyn sen osalta, että muutoksesta voi johtua jossain määrin maksuvälineen haltijoiden välinpitämättömämpää suhtautumista maksuvälineestä huolehtimiseen. *EK* totesi esityksen aiheuttavan maksuvälineen liikkeeseenlaskijoille jossain määrin lisäkustannuksia. *DNA* piti nykyistä 150 euron

määrää kohtuullisena ja katsoi sen kannustavan käyttäjiä tosiasiallisesti huolehtimaan asianmukaisesti maksuvälineistä riittävällä huolellisuudella.

FiCom piti erityisen ongelmallisena työryhmän ehdotusta lisätä maksupalvelulain 62 §:n 3 momentin 4 kohtaan uusi säännös, jonka mukaan maksupalvelunkäyttäjä ei vastaisi oikeudettomasta maksutapahtumasta, jos palveluntarjoaja ei ole edellyttänyt maksajan vahvaa tunnistamista. Ehdotettu säännös, ottaen huomioon todistustaakan jakoa koskeva 72 §, saattaa erityisesti pienmaksujen tarjoajat varsin heikkoon asemaan, koska vastuuta ei ole kytketty poikkeuksiin vahvan tunnistamisen vaatimuksesta. Kokonaisuutena arvostellen säännös sopii huonosti suomalaiseen siviilioikeudelliseen vastuutraditioon ja maksupalveluntarjoajan asema käy ongelmalliseksi perustulaisissa turvatuksi omaisuudensuojan ja elinkeinonvapauden kannalta. Lisäksi vastuusetelma saattaa kannustaa maksupalvelun käyttäjiä esittämään jopa perusteettomia väitteitä maksutapahtumien oikeudettomuudesta. FiCom:in mukaan maksupalveluntarjoajan ankara vastuu maksutapahtumista myös silloin, kun vahvaa tunnistamista ei ole tarvinnut käyttää, vaikeuttaa pienmaksujen kehittämistä sekä luo väärinkäytöksiin kannustavan ympäristön.

Teleforum yhtyi mietinnössä esitettyyn eriävään mielipiteeseen maksupalvelun käyttäjän vastuun osalta. *Teleforum* katsoi, että käyttäjän vapautuminen vastuusta esitetyllä tavalla heikentäisi palveluntarjoajien oikeusasemaa vesittämällä sääntelystandardin mahdollistamien palveluiden käytettävyyttä, uusien maksutapojen kehitystä ja varsinkin pienten maksujen vaivattomuutta edistävät poikkeukset vahvan tunnistamisen vaatimuksesta.

MaRa ei pitänyt perusteltuna sitä, että maksuvälineen käyttäjä voisi vapautua sitoumuksestaan omalle palveluntarjoajalleen pelkästään väittämällä, että hän ei ole käyttänyt korttia tai muuta maksuvälinettä, kun vahvaa tunnistamista ei ole käytetty ehdotetun maksupalvelulain 85 b §:n 5 momentissa tarkoitetussa tilanteessa. MaRa totesi lisäksi, että vastuun lieventäminen saattaisi heikentää maksukorttien haltijoiden intressiä ilmoittaa viivytyksettä sen katoamisesta tai varastamisesta. MaRa:n mukaan poikkeukset vahvaan tunnistamiseen tulisi huomioida myös maksuvälineen käyttäjän vastuuta koskevassa säännöksessä, jos direktiivi sen sallii. Se esitti maksuvälineen käyttäjän ja tämän palveluntarjoajan välisen vastuunjaon uudelleen harkitsemista jatkovalmistelussa direktiivin ja sääntelystandardien perusteella, mitä tulee vahvan tunnistamisen tilanteisiin.

DNA piti ristiriitaisena sitä, että maksupalvelulain 62 §:n mukaan säännöksen soveltamisalaan kuuluvat myös tilanteet, joissa palveluntarjoaja, joka tarjoaa pienmaksua tai lähimaksua mutta ei käytä vahvaa tunnistamista, olisi joka tapauksessa vastuussa maksuvälineen oikeudettomasta käytöstä. DNA toivoi, että asiaa harkittaisiin uudel-

leen ja vastuu kytkettäisiin vain niihin tilanteisiin, joissa vahvaa tunnistamista on nimenomaisesti edellytetty ja viittasi muilta osin FiCom:in lausuntoon.

OP esitti perusteluissa täsmennettäväksi sen, että ennen RTS:n voimaantuloa vahvana tunnistamisena tämän säännöksen soveltuvuutta arvioitaessa pidetään nykyisin yleisesti käytössä olevia tunnistamismenetelmiä.

KKV:n mukaan palveluntarjoajan tulisi vastata maksujenvälityksessä tapahtuneista laiminlyönneistä kuluttajille aiheutuvista välillisistä vahingoista, mikäli palveluntarjoaja on ollut huolimaton. KKV katsoi tällaisen vastuun ennaltaehkäisevän kuluttajille aiheutuvia vahinkoja kannustamalla palveluntarjoajia huolelliseen toimintaan. KKV:n mukaan palveluntarjoajan välillisten vahinkojen korvausvastuu kuluttajille maksujenvälityksessä tulisi olla vastaava, huolimattomuuteen perustuva kuin muussakin kuluttajasopimuksia koskevassa sääntelyssä.

3.5 Vahvaa tunnistamista koskeva sääntely

Fiva piti vahvan tunnistamisen vaatimusta maksutilin verkkoasioinnissa ja sähköisissä maksutapahtumissa maksamisen turvallisuuden kannalta perusteltuna. *FINE* totesi ehdotetun sääntelyn parantavan asiakkaansuojaa tilanteissa, joissa asiakkaan korttitiedot ovat esimerkiksi tietomurron yhteydessä päätyneet ulkopuoliseen tietoon. *MaRa*:lla ei ollut huomauttamista työryhmän mietintöön siltä osin kuin siinä edellytetään palveluntarjoajilta vahvaa tunnistamista direktiivin artiklaan perustuen. Sen mukaan vahvaa tunnistamista koskevalla vaatimuksella vähennetään väärinkäytösriskejä. *Kaupan liitto* piti vahvan asiakastunnistamisen vaatimusta keskeisenä tilitietojen turvallisen avaamisen edellytyksenä tilinpitäjänä toimivien palveluntuottajien näkökulmasta. *EK* piti perusteltuna, että direktiivin implementoinnissa on lähdetty siitä, että vahvan tunnistusvälineen vaatimukset täyttäisivät ainakin luottamusverkostossa käytettävät tunnistusvälineet.

FiCom kannatti ja piti onnistuneena ratkaisuna sitä, että vahvan tunnistamisen vaatimus ehdotetaan sisällytettäväksi maksupalvelulakiin siinä vaiheessa, kun Komission tekniset sääntelystandardit tulevat voimaan. Myös *DNA* kannatti vahvan tunnistamisen vaatimuksen voimaantulon lykkäämistä sääntelystandardien voimaantulon yhteyteen.

MaRa:n mukaan direktiivistä johtuva vahvaa tunnistamista koskeva vaatimus vaikeuttaa maksamista esimerkiksi lähimaksamisessa ja pienmaksuissa. *Yrittäjien* mukaan vahvaa tunnistamista koskeva vaatimus saattaa hidastaa uusien maksutapojen käyt-

töönottoa tai vähentää jo olemassa olevien uusien maksutapojen käyttöä ja näin hidastaa toivottua digitalisaatiokehitystä. Myös FiCom piti direktiivissä säädettyä vahvan tunnistamisen vaatimusta niin jäykkänä ja kategorisena, että siihen liittyy vaara nykyisten sähköisten maksutapojen käytettävyyden heikentymisestä. Sen mukaan käytännön tarpeisiin ylimitoitettut vahvan tunnistamisen vaatimukset saattavat vaarantaa sähköisen pienmaksamisen kehittämistä ja supistaa kuluttajille tarjottavia palveluja merkittävästi. Kaupan liitto kiinnitti huomiota siihen, että direktiivin mukaisen vahvan tunnistamisen vaatimuksen vaikutuksia erityisesti asiakaskokemukseen ja konversiioon on huomioitu vain vähän kaupan ja kuluttajien näkökulmasta. Sen mukaan direktiivin vahvan tunnistamisen vaatimus muuttaa ensivaiheessa kuluttajan näkökulmasta maksutapahtumia nykyistä kankeammiksi, hitaammiksi ja käytettävyydeltään heikommiksi. Direktiivin mukaisia vahvan tunnistamisen vaatimukset täyttäviä ratkaisuja käyttävät toimijat tulevat kärsimään kilpailuhaittaa suhteessa ETA:n ulkopuolelta käsin toimiviin, ilman vastaavaa pakkoa toimiviin toimijoihin nähden. Toisaalta se katsoi biometrisen tunnistamisen yleistyessään osin korjaavan direktiivin soveltamisen alkaessa syntyvää tilannetta.

Fiva korosti, että maksupalveluiden helpon käytettävyyden turvaamiseksi on tärkeää mahdollistaa teknisissä sääntelystandardeissa riittävät poikkeukset vahvasta tunnistamisesta vähäriskisiin maksutapahtumiin ja verkkoasiointeihin. *Lintulan* mukaan on varmistettava, ettei vahva tunnistaminen johda maksutapojen turhaan monimutkaisuuteen ja vaihtoehtojen karsimiseen erityisesti mobiilimaksuissa.

KKV:n mukaan on varmistuttava, ettei tunnistuspalveluita koskeva sääntely vaaranna maksupalvelulain kilpailun edistämiseen ja kuluttajien aseman parantamiseen liittyvien tavoitteiden ja erityisesti maksutilejä pitäviä palveluntarjoajia koskevien syrjimättömyys- ja sopimuksettomuusvaatimusten toteutumista käytännössä. Vastaavasti tulee varmistaa, etteivät ehdotetut muutokset vaaranna tunnistuslain ja luottamusverkoston sääntelyn toimivuutta ja tunnistuspalveluiden markkinoiden kehitystä. Jatkovalmistelussa onkin mm. selvitettävä rinnakkaiseen sääntelyyn liittyviä tulkintaongelmia. Lisäksi jatkovalmistelussa on arvioitava kuluttajansuojan kannalta tunnistuslain vastuusääntelyä, joka poikkeaa maksupalvelulain sääntelystä. Jos samaa tunnistusmenetelmää hyödynnetään sekä maksupalveluissa että muissa asiointipalveluissa, kuluttajan ei esimerkiksi tule joutua tunnistuslain luovutuskiellon rikkomiseen perustuvaan vastuuseen tunnistuslaissa tarkoitettujen välineiden oikeudettomasta käytöstä sillä perusteella, että kuluttaja on käyttänyt maksutoimeksiantopalveluita siten kuin maksupalveludirektiivissä on tarkoitettu.

LVM piti tärkeänä sitä, että mietinnössä on tunnistettu ero esitetyn maksupalvelulain mukaisen vahvan tunnistamisen ja tunnistuslain mukaisen vahvan sähköisen tunnistamisen välillä sekä se, että tällä voi olla välillisiä vaikutuksia vahvan sähköisen tunnistamisen markkinoihin. *Viestintävirasto* piti tärkeänä sitä, että kotimaiset maksulai-

tokset voivat halutessaan sovittaa yhteen tunnustuslain ja maksupalvelulain vaatimukset siten, että samaa vahvaa sähköisen tunnistamisen menetelmää voi hyödyntää sekä maksupalveluissa että muissa tunnistamista käyttävissä asiointipalveluissa.

Myös Fiva kiinnitti huomiota maksupalvelulain ja tunnistamislain soveltamisaloihin mahdollisesti liittyviin, asiakkaan vahvaan tunnistamiseen liittyviin tulkintatilanteisiin, joita tulisi arvioida jatkovalmistelussa. Viestintäviraston mukaan vahvan sähköisen tunnistamisen ja maksupalvelusääntelyn noudattamiseen samanaikaisesti liittyy tois- taiseksi paljon avoimia kysymyksiä. Viestintävirasto esitti useita keinoja näiden sääntelyristiriitojen ratkaisemiseksi. Toisaalta Viestintäviraston mukaan maksupalvelulain vaatimukset eivät vaikuta olevan ristiriidassa tunnustuslain kanssa maksupalvelulain 8 §:ssä säädettyjen turvatunnusten määritelmän osalta.

OP ehdotti, että vahvasta sähköisestä tunnistamisesta käytettäisiin selvyyden vuoksi eri laeissa selvästi eri termejä, koska ne ovat eri asioita. OP totesi maksupalvelulain ja tunnustuslain välisen suhteen aiheuttavan myös epäselvyyttä muun muassa maksuvä- lineen myöntäneen palveluntarjoajan vastuusta oikeudettomien maksutapahtumien osalta. Tästä syystä laissa tulisi säätää selkeästi, että tunnustuslain mukaista tunnis- tusvälineen tarjoajaa ei voida katsoa maksupalvelulain 63 §:n mukaiseksi palveluntar- joajaksi.

VM esitti viitaten erityisesti toimintarajoitteisten tarpeisiin, että tunnustuslain 23 §:n 2 momentin ehdoton tunnistusvälineen luovuttamiskielto korvattaisiin tunnisteiden luovutuksen mahdollistavalla säännöksellä, jos se on palvelun käytettävyyden kannal- ta perusteltua. Lisäksi VM esitti, että lakiin lisättäisiin vaatimus sähköisen tunnistamispalvelun mukauttamisesta.

OP huomautti, että koska maksupalvelukuorten osalta vahvaa tunnistamista ei voida toteuttaa säännösten vaatimalla tavalla, suomalaisten pankkien vakiintuneesti käytös- sä olevien maksupalvelukuorien käyttäminen saattaa jatkossa vaarantua. FK:n mu- kaan ilman etäkanavaa koskevia täsmennyksiä ehdotettu direktiivin 97 (1) (c) artiklan täytäntöönpano johtaa siihen, että iäkkäämpien asiakkaiden suosimaa maksukuori- palvelua ei voida tarjota lainkaan.

MaRa esitti lisättäväksi perusteluihin maininnan siitä, että jos maksunsaajan palvelun- tarjoaja ei ole vahvan tunnistamisen säännöksen soveltamisalaan kuuluvissa tilan- teissa edellyttänyt vahvaa tunnistamista sääntelystandardin poikkeukseen perustuen, ei maksunsaajan palveluntarjoaja ole rikkonut 85 §:n mukaista velvoitettaan eikä voi näin ollen olla takautumisvastuussa. MaRa:n mukaan perusteluissa tulisi myös sel- vyyden vuoksi todeta, että vahvaa tunnistamista koskeva velvoite ei koske maksu

saajan käynnistämää maksutapahtumia, jotka maksunsaaja suorittaa esimerkiksi kortinhaltijan ilmoittamalta maksukortilta.

FiCom piti erityisen tärkeänä huolehtia siitä, että EU:n maksupalvelusääntelyn vahvan tunnistamisen laatuvaatimukset ovat linjassa eIDAS-asetuksen laatuvaatimusten kanssa. LVM totesi, että maksupalveludirektiivin ja -lain mukaisen vahvan tunnistamisen eriytyminen vahvan sähköisen tunnistamisen markkinoista voisi johtaa siihen, etteivät esimerkiksi maksupalvelusäännösten mukaiset pankkien tunnistusvälineet kelpaisi eIDAS-asetuksen mukaiseen rajat ylittävään tunnistamiseen eikä kansallisiin tunnistuslain mukaista vahvaa sähköistä tunnistamista edellyttäviin palveluihin. FK katsoi, että perusteluissa todettu kansallinen kytkentä eIDAS-asetukseen voi osoittautua ongelmalliseksi sähköistä tunnistamista koskevan sääntelyn eurooppalaistuessa, välineiden rajat ylittävän tarjonnan lisääntyessä sekä tunnistamisen palvelujen vapaan liikkuvuuden ja sisämarkkina-aspektin korostuessa. FK:n mukaan mukaan selvyiden vuoksi olisi joko nimenomaisesti säädettävä, että eIDAS-asetuksen mukaiset varmuustasot eivät edellytä maksupalveluntarjoajilta tunnistuslain mukaista rekisteröitymistä tai poistettava perusteluista kytkentä eIDAS-asetuksen mukaisiin varmuustasoihin. FK ehdotti, että Euroopan pankkivalvojan toteamus komissiolle antamassa RTS-luonnoksessa siitä, että maksuvälineellä toteutetuissa rajat ylittävissä maksuissa vahvaa sähköistä tunnistamista ei voida aina noudattaa, tulisi nostaa esiin perusteluissa. Myös OP kiinnitti huomiota tilanteisiin, joissa vahvan tunnistamisen vaatimus ei koske maksutapahtumaan osallistuvaa ulkomaista palveluntarjoajaa, ja näihin liittyviin vastuukysymyksiin.

3.6 Muut työryhmän ehdotukset

FINE piti ehdotettuja muutoksia tarkoituksenmukaisina.

MaRa piti ehdotettua maksupalvelulain 46 a §:n 2 momenttia perusteltuna ja totesi, että katevarauksen täsmällisen määrän hyväksymisessä vapaamuotoisesti on olennaista, että asiakkaalle kerrotaan kyse olevan katevarauksesta ja että asiakas hyväksyy katevarattavan summan. *FINE* piti ehdotettuja maksupalvelulain 86 a ja b §:ää perusteltuina.

TSV korosti tietosuoja-asetuksen mahdollisimman täysimääräistä huomioimista ja kiinnitti huomiota esitettyjen muutosten ja henkilötietojen suoja koskevan sääntelyn väliseen yhteensopivuuteen.

Fiva kannatti kuluttajansuojalakiin ja tietoyhteiskuntakaareen ehdotettuja muutoksia ja tarkennuksia. *FK* katsoi kuluttajansuojalain 7 luvun 40 §:n soveltumisen ehdotetulla

tavalla myös kertaluottoihin edellyttävän tarkempaa vaikutusarviota. *LVM* piti ehdotettuja muutoksia tietoyhteiskuntakaaren 125 ja 134 §:ään perusteltuina. *Viestintävirasto* kannatti tietoyhteiskuntakaaren 134 §:n 2 momentin 1 kohdan ehdotettua muuttamista katsoen sen parantavan kuluttajien tiedonsaantia heidän laskutuksensa perusteista.

4 Muut huomiot

VH:n mukaan on odotettavissa, että markkinoille tulee uusia, ulkomailta käsin toimivia maksupalveluja tarjoavia yrityksiä, jotka voivat aiheuttaa Verohallinnolle aikaisempaa enemmän nykyisestä automaattisesta selvitysmallista poikkeavaa manuaalista selvityä.

TEM huomautti, että maksupalvelulain määritelmät poikkeavat sanamuodoltaan eräiltä osin direktiivin 4 artiklassa annetuista määritelmistä, vaikka työryhmän laatiman vastaavuustaulukon mukaan käsitteiden sisällön katsotaan vastaavan toisiaan.

KKV esitti arvioitavaksi, olisiko Unionin tuomioistuimen ennakkoratkaisu EUT C-375/15, joka täsmentää maksupalvelulain pysyvän välineen määritelmää, mahdollista tuoda esille ainakin yleisperusteluissa.

OP pyysi tekemään tarvittavat tarkistukset maksupalvelulain perusteluihin tai luottolaitoslakiin sen varmistamiseksi, että luottolaitoslain 15 luvun 7 §:n sanamuoto ei olisi ristiriidassa uuden sääntelyn kanssa. Lisäksi *OP* huomautti, että jos tietosuojasetuksessa määritelty 16 vuoden ikäraja tietoyhteiskunnan palveluihin jäisi lopulliseksi, se olisi ristiriitainen luottolaitoslaissa 15-vuotiaalle annettuihin oikeuksiin nähden.

EK katsoi, että jatkossa tulisi huolellisesti pohtia, olisiko perusteltua sallia verkkopankkitunnusten luovuttaminen toiselle henkilölle.

5 Komission tekniset sääntelystandardit

Fiva piti toivottavana, ettei teknisten sääntelystandardien (RTS) sisältöön tulisi enää periaatteellisia muutoksia niiden neuvostokäsittelyssä.

OP kannatti teknisen sääntelystandardin perusajatusta siitä, että ns. kolmansien osapuolien yhteydenpito tapahtuu erityisesti tätä varten tarjotun rajapinnan kautta eikä ns. ruutukaappaus ole mahdollista. Se katsoi tämän lisäävän huomattavasti palvelun turvallisuutta, vähentävän väärinkäytöksiä ja mahdollistavan asiakkaalle paremman kontrollin siitä, mitä tietoja palveluntarjoajille välitetään.

FK totesi, että sääntelystandardissa tulisi ottaa huomioon yritysten maksuliikepalveluihin liittyvät erityispiirteet. Myös *OP* ja *EK* kiinnittivät tähän huomiota ja pitivät huolestuttavana sitä, että yritysasiakkaiden maailmanlaajuisesti käytössä olevia eräsiirto-pohjaisia aineistosiirtoja ei ole riittävällä tasolla huomioitu teknisiin sääntelystandardeihin liittyvissä säännöksissä. *EK*:n mukaan sääntelystandardit saattavat aiheuttaa tarpeettomia teknisiä tarkistuksia yritysten jo nykyisellään pitkälti automatisoituihin prosesseihin. *OP* katsoi, että *RTS*:n tulisi, yleisesti ottaen olla mahdollisimman väline- ja ratkaisuneutraali, eikä sen tulisi pakottaa tietyn tunnistusvälineen tai -tavan käyttöön, vaan maksupalveluntarjoajille tulisi antaa vapaus siirtyä käyttämään tiettyä tekniikkaa oman aikataulunsa mukaan.

OP piti tärkeänä sen täsmentämistä, millä tavoin 18 kuukauden siirtymäaikana toimitaan esimerkiksi tunnistamisen ja kommunikoinnin osalta tai millä edellytyksillä uusien palvelujen käyttö on mahdollista. Myös *Fiva* piti välitilaa ongelmallisena, jos on tulkinanvaraista, saako uusia maksupalveluita tarjota siirtymäaikana ilman teknisten sääntelystandardien asettamia vaatimuksia ja saako lain edellyttämästä asiakkaan vahvan tunnistamisen vaatimuksesta poiketa siirtymäaikana. Myös *FiCom* kiinnitti huomiota siirtymäkauden ongelmallisuuteen ja tarpeeseen selventää, miten maksutoimeksianto- ja tilitietopalveluja on tarkoitus pystyä tarjoamaan ja käyttämään jo siirtymäkauden aikana. *FK*:n mukaan *RTS*-luonnos tulisi hyväksyä mahdollisimman nopealla aikataululla.

FK:n mukaan ensisijaisena tavoitteena tulisi olla käyttäjän oikeus halutessaan käyttää kolmansien maksupalveluntarjoajien tarjoamia maksupalveluja turvallisesti eikä kolmannen maksupalveluntarjoajan oikeus päästä maksutileille.

FK katsoi, että vastuunsiirto tiliä ylläpitävälle maksupalveluntarjoajalle muun muassa ensisijaisen palautusvastuun muodossa ei yksin takaa kuluttajien luottamusta uusiin palveluihin, vaan kunkin palveluntarjoajan on erityisesti pidemmällä aikavälillä itse ansaittava käyttäjien luottamus. *Yrittäjät* piti tärkeänä sitä, että kauppiaan vastuu oikeudettomasta maksutapahtumasta on tasapainoinen, oikeasuhtainen sekä sellainen, joka tukee uusien maksutapojen kehittämistä.

OP:n mukaan teknisen sääntelystandardin luonnos on eräiltä osin ristiriidassa direktiivin kanssa ja ristiriidat tulisi korjata lopullisessa standardissa.

FiCom:in mukaan Komissiolle annettu hyvin avoin asetuksenantovaltuus uhkaa johtaa tilanteeseen, jossa EU:n yleisen sähköisen tunnistamisen eIDAS-asetuksen ja unionin pankkisääntelyn samaan vahvan sähköisen tunnistamisen välineeseen kohdistuvat vaatimukset eivät ole johdonmukaisia. EU:n eIDAS-asetuksen vaatimukset täyttävän tunnistusvälineen tulee aina soveltua sellaisenaan käytettäväksi myös maksupalveluissa.

Teleforum piti etämaksamisen keinoin toteutettuihin pienmaksuihin liittyviä euromääräisiä rajoja ongelmallisina ja katsoi varsinkin peräkkäisten maksujen määrään perustuvan poikkeuksen olevan ongelmallinen ja riittämätön. Sen mukaan palveluntarjoajalla tulisi olla huomattavasti enemmän liikkumavaraa. *Teleforum* totesi, että uusien, käytettävyydeltään korkealuokkaisten maksutapojen kehityksen ja yleistymisen edistämiseksi sekä joidenkin nykyisin laajalti käytettyjen palveluiden jatkuvuuden turvaamiseksi vahvan tunnistamisen vaatimusta ei pitäisi ulottaa laissa määriteltyä pienmaksuvälinettä koskevan sääntelyn ja siihen liittyvien euromääräisten rajojen puitteissa tapahtuviin maksuihin. Jos kuitenkin halutaan säilyttää alhaisempi tapahtumakohtainen raja tunnistamisvaatimukselle, tulisi ainakin kumulatiivisesta rajasta ja peräkkäisten maksutapahtumien lukumäärää koskevasta rajasta luopua. Se katsoi pienmaksuvälinettä koskevan sääntelyn sekä oikeudettomia maksutapahtumia koskevan ja muun vastuusääntelyn rajaavan tosiasiallista väärinkäytösten riskiä riittävällä tavalla.

Jos 15 artiklan luonnoksessa nyt määriteltyjä rajoja ei merkittävästi voida nostaa, *Teleforum* esitti 13 ja 16 artikloissa esitettyjä poikkeamia täsmennettäväksi siten, että pienmaksuvälineellä suoritettavassa etämaksamisessa euromääräisesti identtiset, samalle maksunsaajalle välitettävät toistuvaissuoritukset olisi lähtökohtaisesti vapautettu tunnistamisvelvoitteesta. Riskianalyysiin perustuvaa poikkeusmahdollisuutta tulee yksinkertaistaa siten, että tyyppillinen pienmaksaminen katsottaisiin lähtökohtai-

sesti matalariskiseksi ja poikkeuksen piiriin kuuluvaksi. Myös *MaRa* katsoi, että sääntelystandardissa tulee tehdä tarkoituksenmukaiset poikkeukset vahvasta tunnistamisesta maksamisen sujuvuuden, digitalisaation edistämisen ja pienmaksujen/lähimaksamisen osalta. Sen mukaan liian kaavamaiset ja tiukat sääntelyt korttimaksamisessa ja digitaalisissa maksuratkaisussa esimerkiksi maksajan tunnistamiseen liittyen voivat toimia tarkoitustaan vastaan ja lisätä käteisen rahan käyttöä kehittyneempien maksusovellusten sijasta. *Kaupan liitto* piti asiakkaan vahvaa tunnistamista koskevia ehdottomia euromääräisiä ylärajoja kaupan kannalta ongelmallisina. Sen mukaan yrityksen pitäisi voida niin halutessaan kantaa direktiivissä ja ehdotuksessa esitettyä suurempi riski, ja voida tarjota asiakkailleen nykyistä vaivattomampia ja nopeampia ratkaisuja.

LVM piti tärkeänä, että yhteensopivuus eIDAS-asetuksen korotetun ja korkean varmuustason mukaisen vahvan sähköisen tunnistamisen vaatimusten kanssa otetaan mahdollisimman pitkälti huomioon. *Viestintävirasto* piti RTS 4 artiklan vaatimusta yhdensuuntaisena tunnistuslain ja eIDAS-asetuksen vaatimuksen kanssa, jonka mukaan jokaisen todentamistapahtuman on oltava uniikki/ainutkertainen. Viestintäviraston mukaan tunnistusmenetelmän perusvaatimukset tunnistuslain tai eIDAS-asetuksen sääntelyssä eivät näyttäisi eroavan maksupalvelusääntelyn tunnistamisen vaatimuksista.

Viestintävirasto toivoi, että RTS:n valmistelun yhteydessä pohdittaisiin sitä, miten hyväksyttävä salauksen taso ja muut tietoturvaluusvaatimukset määritellään maksupalvelusääntelyssä ottaen huomioon, että sääntelyn on tarkoitus olla täysharmonisoivaa. Viestintävirasto katsoi, että vaatimus kolmannen osapuolen tunnistautumisesta maksulaitokselle voidaan nähdä osana tavanomaista tietoliikenneturvallisuutta. Vaatimusta voisi arvioida luottamusverkoston kannalta siitä näkökulmasta, että tunnistusvälityspalvelun katsottaisiin edustavan tunnistusvälineen tarjoajaa/maksulaitosta kolmannen osapuolen tunnistamisessa.

OIKEUSMINISTERIÖ JUSTITIEMINISTERIET

ISSN 1798-7091 (nid.)
ISSN 1798-7105 (PDF)
ISBN 978-952-259-622-2 (nid.)
ISBN 978-952-259-623-9 (PDF)

Oikeusministeriö
PL 25
00023 Valtioneuvosto
www.oikeusministerio.fi

Justitieministeriet
PB 25
00023 Statsrådet
www.justitieministeriet.fi